

Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi

Uluslararası Akademik Yönetim Bilimleri Dergisi (<http://dergipark.gov.tr/yonbil>)
2023, Cilt 9, Sayı 14

YENİ MEDYANIN HABER ÜRETİM SÜRECİNE ETKİSİ VE HABER ÜRETİM SÜREÇLERİNDE YAŞANAN DEĞİŞİM¹

THE EFFECT OF NEW MEDIA ON THE NEWS PRODUCTION PROCESS AND THE CHANGE IN THE NEWS PRODUCTION PROCESSES

İlker AĞIR²

Özet

Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman tarama modeli kullanılarak, yeni medyanın gazetecilik ve haber üretimine etkisi incelenmektedir. Araştırma, dijital teknolojilerin haber üretim süreçlerine getirdiği değişiklikleri ve bu değişikliklerin gazeteciler, haber kuruluşları ve okuyucular üzerindeki etkilerini ele almaktadır. Çalışmanın amacı, yeni medyanın haber üretimindeki rolünü anlamak, gazetecilik mesleğindeki profesyonellerin deneyimlerini değerlendirmek ve okuyucuların haberlere erişim ve tüketim alışkanlıklarını incelemektir. Araştırma, geleneksel gazetecilik anlayışından dijitalleşme sürecindeki gazetecilik pratiklerine doğru bir geçişi inceleyerek, dijital teknolojilerin haberlerin üretiminden dağıtımına ve tüketimine olan etkilerini ele almaktadır. Ayrıca, doğru bilginin sağlanması, yanlış bilginin yayılmasının önlenmesi ve medya güvenilirliğinin artırılması gibi önemli konuları da ele almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yeni medya, gazetecilik, haber üretimi, dijitalleşme, internet gazeteciliği, tarafsızlık

Abstract

In this study, the effect of new media on journalism and news production is examined by using the document scanning model, which is one of the qualitative research methods. The research addresses the changes brought by digital technologies to news production processes and the effects of these changes on journalists, news organizations and readers. The aim of the study is to understand the role of new media in news production, to evaluate the experiences of professionals in the journalism profession and to examine the access and consumption habits of the readers. The research examines the transition from traditional journalism to journalism practices in the digitalization process, and examines the effects of digital technologies on the production, distribution and consumption of news. It also covers important issues such as providing accurate information, preventing the spread of misinformation, and increasing media credibility.

Key Words: New media, journalism, news production, digitalization, internet journalism, impartiality

¹ Gönderilme Tarihi: 1 Ağustos 2023, Kabul Tarihi: 28 Ağustos 2023, DOI: 10.51947/yonbil.1336095

² Nişantaşı Üniversitesi, agirilker@hotmail.com

Giriş

Bu çalışmada, yeni medyanın haber üretim süreçlerine nasıl etki ettiği ve bu süreçlerde nelerin değiştiği araştırılmaktadır. Dijital teknolojilerin gazetecilik anlayışını ve pratiğini nasıl dönüştürdüğü, bu dönüşümün gazetecilik mesleği ve değerleri üzerindeki etkileri ve gelecekteki eğilimleri analiz edilmektedir. Bu çalışma, akademik ve profesyonel literatürden elde edilen verilerle desteklenmekte ve gazetecilerin, haber kuruluşlarının ve okuyucuların bu değişimlere uyum sağlamaları konusunda bir rehber niteliği taşımaktadır. Bu çalışma ile, yeni medyanın haber üretim süreçlerine olan etkisi anlaşılmalı ve gazetecilik alanında farkındalık yaratılmakta olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın Yöntemi

Bu çalışma, nitel bir araştırma yöntemi olan doküman tarama modeli ile yürütülmüştür. Doküman tarama modeli, bir araştırma konusuna ilişkin var olan kaynakların gözden geçirilerek değerlendirilmesine imkan veren geniş bir perspektif sağlayan bir yöntemdir (Büyüköztürk vd., 2009:248). Bu yöntem, yazılı veya görsel kaynaklardan elde edilen verilerin analiz edilmesi ve yorumlanması suretiyle karar verme sürecini içerir. Doküman taraması, araştırma konusuna dair içerikle ilgili bilgilerin toplanması ve çözümlenmesi aşamasını kapsar, bu kaynaklar yazılı materyallerden veya görsel materyallerden oluşabilir. Bu araştırma yönteminde sadece doküman taraması kullanılabileceği gibi, çeşitli veri toplama teknikleri ve yöntemleri de kullanılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 189).

Yeni Medya Kavramı

Günümüzde teknolojik ilerlemeler ve toplumsal değişimlerin etkisiyle ortaya çıkan yeni medya kavramı, geleneksel medyanın yerini alan ve interaktif platformlar aracılığıyla kullanıcıların etkileşime geçebildiği bir iletişim alanını ifade eder. Yeni medya, sosyal medya gibi etkileşimli platformlar sayesinde kullanıcıların görüşlerini ifade etmelerine ve içeriği etkilemelerine olanak tanır. Ayrıca, geleneksel medyadan farklı olarak merkezi olmayan ve eşzamanlı iletişim sağlar, böylece haberlerin anında paylaşılmasını mümkün kılar. Bu kavram, internet, bilgisayarlar, mobil cihazlar ve çeşitli çoklu ortam teknolojilerini kullanır. Web siteleri, sosyal medya, e-postalar ve çeşitli çoklu ortam cihazları, yeni medya ortamında önemli roller oynar (Lievrouw ve Livingstone, 2002: 22)

Yeni medya, geleneksel medyadan farklı avantajlar sunar. Gerçek zamanlı erişim, çeşitli haber kaynaklarına erişim ve küresel bir kitleye ulaşabilme gibi avantajlarla birlikte, üniversitelerde yeni medya programlarının popüleritesini artırmıştır. Yeni medya, Y nesli ve Z nesli gibi genç nesiller için yeni bir kavram değildir, çünkü bu nesiller yeni medya içinde büyümüşlerdir. İnternetin ortaya çıkması ve dijital medyaya geçiş, medya peyzajının dönüşmesine yol açmıştır ve iletişim ve erişilebilirlik üzerine inşa edilen bir yapı sunar (Gitelman ve Pingree, 2003: 31).

Yeni medyanın temel özellikleri arasında interaktiflik, bireyselleştirme ve eşzamanlılık bulunur. İnteraktiflik, bireyler arasında ve bireyler ile toplum arasında eşzamanlı etkileşimi

sağlar. Bireyselleştirme ise yeni medya teknolojilerinin ilerlemesiyle kişiselleştirilmiş mesajların iletilmesini mümkün kılar. Eşzamanlılık ise iletişim süreçlerinin hızlı gerçekleşmesini sağlar (Poster, 1995: 3).

Yeni medya, dijital ve ağ tabanlı olup sanal ve etkileşimli öğeleri içerir. Hızlanmış iletişim, bilgiye erişimde artış, artan etkileşim kabiliyeti, kitle iletişiminden kişisel iletişime kayma, kontrolün merkezileşmesinin değişimi ve kullanıcı kontrolü gibi özellikleri ile iletişim süreçlerinin dönüşümüne katkıda bulunur. İnteraktiflik, yeni medyanın en önemli özelliği olup kullanıcıların iletişim sürecine aktif katılımını sağlar (Törenli, 2005: 87-88).

Sonuç olarak, yeni medya kavramı, teknolojik gelişmeler ve toplumsal değişimlerle birlikte geleneksel medyadan farklı bir iletişim ortamının ortaya çıkmasını ifade eder. Bu kavram, interaktif platformlar ve dijital medya teknolojileri aracılığıyla kullanıcıların etkileşime geçebildiği, hızlı ve kişiselleştirilmiş iletişimi mümkün kılan bir yapı sunar. Yeni medyanın sürekli evrim geçirdiği ve iletişim süreçlerini kökten değiştirdiği söylenebilir.

Yeni Medyanın Temel Özellikleri

Yeni medyanın temel özellikleri, geleneksel medyadan farklı olarak ortaya çıkmış ve kullanıcı ihtiyaçlarını karşılamak, etkileşimi artırmak ve geniş kitlelere ulaşmayı sağlamak amacıyla tasarlanmıştır.

Yeni medyanın ilk özelliği, çoklu ortam unsurudur. Ses, görüntü, video gibi farklı medya öğeleri ile iletişim sağlayarak metin tabanlı iletişimden daha zengin ve etkileşimli deneyimler sunar. Bu sayede bilgiye farklı duyuşal kanallar aracılığıyla erişim sağlanabilir ve iletişim daha etkileyici hale gelir (Karabulut, 2009: 89).

Etkileşimsellik, yeni medyanın diğer önemli özelliğidir. Kullanıcıların medya içeriğiyle etkileşime geçebilmesini sağlayarak pasif izleyicileri aktif katılımcılara dönüştürür. Kullanıcılar, içeriği kişiselleştirebilir, geri bildirimde bulunabilir, içeriği etkileyebilir ve deneyimlerini paylaşabilir. Bu da kullanıcılara daha etkili ve kişisel bir deneyim sunar (Güz, 2018: 16).

Hipermetinsellik ve hipermedya, etkileşimsellikle birlikte çalışan diğer özelliklerdir. Hipermetinsel yapıdaki içerik, kullanıcılara içindeki bağlantılar aracılığıyla farklı konulara geçiş yapma imkanı verir. Hipermedya ise farklı medya türlerini birleştirerek etkileşimli bir öğrenme ortamı oluşturur. Bu sayede öğrenciler, kendi hızlarında öğrenme deneyimlerini şekillendirebilir ve bilgiyi daha derinlemesine anlayabilirler (Asutay, 2009: 70).

Yayımlım, yeni medyanın internet üzerinde paylaşılan içeriğin hızlı bir şekilde geniş kitlelere ulaşmasını sağlayan bir özelliğidir. İnternet ve sosyal medya platformları sayesinde içerik, farklı zaman ve mekanlarda erişilebilir hale gelir, böylece bilgi ve içerik daha geniş kitlelere yayılabilir (Lister vd., 2009: 33).

Sanallık, yeni medyanın dijitalleşme sürecinde önemli bir rol oynar. Sanal ortamlar, kullanıcıların gerçek dünyada olmadığı halde etkileşime geçebileceği ve deneyimleyebileceği sanal dünyalar sunar. İnternet, sosyal medya ve diğer dijital platformlar, insanların sanal topluluklara katılmasını, sanal oyunlar oynamasını ve dijital içeriklerle etkileşime geçmesini sağlar (Binark ve Löker, 2011: 12).

Son olarak, kullanıcı tarafından yaratılan içerik, yeni medyanın önemli bir özelliğidir. Kullanıcılar, metin, resim, video gibi çeşitli içerikleri oluşturarak diğer kullanıcılarla paylaşabilirler. Bu, kullanıcıların özgürce içerik üretebilmesini ve etkileşimde bulunmasını sağlar, böylece otantik ve güvenilir bir içerik ortamı oluşturulur (Güz, 2012: 20).

Yeni Medya ile Değişen Gazetecilik

Gazetecilik pratiğini kökten değiştiren yeni medya, dijital teknolojilerin hızlı ilerlemesiyle beraber gazetecilere önemli fırsatlar sunmuştur. Geleneksel medyanın haberlerin yayınlanma süreçlerine özgü zaman kısıtlamaları, yeni medyanın yükselişiyle birlikte hızlıca aşılmıştır. Artık haberler, anında paylaşım imkanı sunan internet, sosyal medya ve diğer dijital platformlar sayesinde anlık olarak yayımlanabilmektedir. Bu da gazetecilere olayları daha hızlı takip etme ve haberleri anında okuyuculara ulaştırma olanağı sağlamaktadır (Güz, 2018: 18).

Yeni medyanın en önemli katkılarından biri de gazetecilik pratiğinin demokratikleşmesine destek olmasıdır. Önceden haber üretimi ve dağıtımı sadece büyük medya kuruluşlarının tekelindeyken, şimdi bireyler ve bağımsız gazeteciler de kolaylıkla haber üretebilir ve yayımlayabilir hale gelmiştir. Bloglar, podcast'ler, YouTube kanalları gibi dijital platformlar sayesinde artık her bireyin kendi sesini duyurma şansı vardır. Bu da gazetecilik alanında farklı bakış açılarının ve çeşitliliğin artmasını sağlamıştır. Ancak, yeni medyanın getirdiği bu avantajlar beraberinde bazı zorlukları da beraberinde getirmiştir (Kurt, 2014: 822).

Bilgi kirliliği ve yanlış haberlerin hızla yayılması, yeni medyanın en ciddi sorunlarından biridir. Özellikle sosyal medya platformlarında haberlerin anında ve kontrolsüz bir şekilde paylaşılması, haberlerin doğruluğunun sorgulanmadan yayılmasına yol açabilmektedir. Dolayısıyla gazetecilerin doğru ve güvenilir haberleri tespit etme sorumluluğu artmıştır. Aynı şekilde, sosyal medya üzerinden haber üretimi yapan bireylerin gazetecilik etik kurallarına uyum sağlamaması da sorunlar yaratabilir. Gazetecilikte güvenilirliğin ve etik değerlerin korunması, yeni medyanın sağladığı bu demokratikleşme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır (Kurt, 2014: 822).

Yeni medya, gazetecilere veri gazeteciliği gibi yeni beceriler kazandırmıştır. Veri gazeteciliği, büyük veri setlerini analiz ederek haberlerin arkasındaki bağlantıları ve eğilimleri ortaya çıkarmayı amaçlar. Bu da gazetecilerin haberleri daha derinlemesine incelemesine ve görselleştirmesine olanak sağlar. Okuyuculara istatistikler, grafikler ve görsellerle zenginleştirilmiş haberler sunarak onları daha iyi bilgilendirmek ve anlamalarını kolaylaştırmak mümkündür (Pavlik, 2013: 70-71).

Sonuç olarak, yeni medya gazetecilik alanında devrim niteliğinde değişiklikler getirmiştir. Haberlerin hızlı ve etkili bir şekilde yayılması, haber üretiminde demokratikleşme ve veri gazeteciliği gibi yenilikler, gazetecilerin rolünü ve iş yapış biçimini dönüştürmüştür. Ancak, yanlış bilgilerin yayılmasını engellemek ve kaliteli gazetecilik değerlerini korumak adına, gazetecilerin dijital okuryazarlık, çevrimiçi güvenlik ve haber doğrulama becerilerini geliştirmesi büyük önem taşımaktadır (Güz, 2018: 18).

Haberin Tanımı

Haber, günümüzde gazete, dergi, televizyon, radyo ve diğer medya platformları aracılığıyla insanlara duyurulan güncel ve önemli olayların bilgisidir. Haberler, nesnel bir yaklaşımla sunulan gerçekler, olaylar, durumlar veya gelişmeler hakkında bilgi vererek insanları bilgilendirmeyi, aydınlatmayı ve yönlendirmeyi amaçlar. Temel özellikleri arasında güncellik ve zamanında sunulma bulunur, böylece olayların en taze ve detaylı haliyle aktarımı sağlanır (Güz, 2005: 60).

Tarafsızlık ve objektiflik, haberlerin bir diğer önemli özelliğidir. Gazeteciler, haberleri sunarken kişisel görüşlerini veya önyargılarını yansıtmamaya özen gösterir ve gerçeklere dayalı, doğru ve güvenilir bilgiler sunmaya çalışırlar. Tarafsızlık ilkesine uygun olarak farklı görüşleri temsil etmeye çalışırlar ve haberleri çeşitlilik ilkesiyle sunarlar (Girgin, 2002: 3).

Haberler, toplumsal öneme sahip olayları kapsar ve siyaset, ekonomi, sosyal konular, spor, kültür, sanat, bilim, teknoloji gibi birçok alanda olabilir. İnsanların dünya olayları hakkında bilgi sahibi olmalarını ve kendi görüşlerini oluşturabilmelerini sağlayarak iletişimin ve bilginin paylaşılmasında önemli bir rol oynar. Aynı zamanda demokratik bir toplumun işleyişinde de önemli bir yere sahiptir, çünkü insanlara farklı görüşleri değerlendirme ve bilinçli kararlar alma fırsatı sunar. Bu bağlamda, haberlerin insanlar için bilgi edinme ve bilinçlenme sürecinde kritik bir rolü vardır ve toplumun gelişimine katkı sağlar (Güz, 2005: 60).

Haberin Unsurları

Haberin doğru ve etkili bir şekilde iletilmesini sağlayan unsurlar, haberin temel yapısını oluşturarak okuyucuya haberin ana konusunu aktarmayı hedefler. Bu unsurlar şunlardır (Güz, 2005: 60):

- **Başlık:** Haberın ana konusunu özetleyen ve ilgi çekici bir ifadedir. İyi bir başlık, haberin özünü yansıtmalı ve okuyucunun haberin detaylarını öğrenme isteğini uyandırmalıdır.
- **Giriş:** Haberın en önemli bilgilerini içeren ilk paragraftır. "5N 1K" prensibiyle yazılır ve kim, ne, nerede, ne zaman, neden ve nasıl sorularını yanıtlar. Okuyucunun haberi tamamını okuma isteğini artırmak için önemli bilgileri içerir.
- **Ana Metin:** Haberın asıl içeriğini oluşturan ve olayın gerçekleşme sürecini, ilgili tarafları, detayları ve etkilerini açıklayan bölümdür. Haberın objektiflik ve doğruluk ilkesine uygun olarak yazılmalı ve farklı kaynaklardan alınan bilgilerle desteklenmelidir.

- **Sonuç ve Son Düşünceler:** Haberin özetlenmesini, önemli noktaların vurgulanmasını ve okuyucunun düşünmeye teşvik edilmesini sağlar. Haberin kapanışını yaparak okuyucunun haberin sonuçlarını ve yorumlarını anlamasına yardımcı olur.

Haberin unsurları bir araya gelerek haberin bütünlüğünü oluşturur ve haberin doğru, anlaşılır ve etkili bir şekilde iletilmesini sağlar. Bu nedenle, haberlerin hazırlanması ve sunulması sürecinde bu unsurlara özen göstermek, haberin kalitesini artırmak için önemlidir.

Haberin Nitelikleri

Nitelikli haberler, gerçek, doğru ve etkili özelliklere sahip olan haberlerdir. Bu nitelikler, haberin güvenilirliğini ve okuyuculara doğru bilgiler sunma kabiliyetini sağlar. Haberin nitelikleri şunlardır (Tokgöz, 2012: 202-205):

- **Doğruluk:** Haber, gerçek ve doğru bilgilere dayanmalıdır. Güvenilir kaynaklardan elde edilen bilgilerin doğruluğu teyit edilmelidir.
- **Tarafsızlık:** Haber, kişisel görüş ve önyargılardan arındırılarak, objektif bir şekilde sunulmalıdır. Okuyucunun kendi değerlendirmelerini yapabileceği şekilde dengeli bilgiler sunulmalıdır.
- **Zamanında Sunum:** Haber, olayın gerçekleştiği anda veya hemen sonrasında sunulmalıdır. Zamanında haber sunumu, haberin güncelliğini ve önemini korur.
- **Etkili İletişim:** Haber, anlaşılır bir dilde ve etkileyici bir başlıkla sunulmalıdır. Görsellerle desteklenerek okuyucunun ilgisini çekmelidir.
- **Çeşitlilik:** Haberler farklı konuları, olayları ve ilgi alanlarını kapsamalıdır. Bu şekilde, toplumsal çeşitliliği yansıtır ve farklı bakış açılarını içerir.

Tüm bu nitelikler birleşerek nitelikli bir haberi oluşturur ve haberin kalitesini artırır (Güz, 2005: 62).

Haber Üretim Sürecini Etkileyen Unsurlar

Haber üretim sürecini etkileyen önemli unsurlar, haberin doğru, tarafsız ve etkili bir şekilde sunulmasını sağlamak amacıyla dikkate alınması gereken faktörlerdir. Bunlar şunlardır (Tokgöz, 2012: 211; Alver, 2011: 140; Shoemaker ve Reese, 1996: 84-89; Werner ve Tankard, 1994: 390-395):

- **Haberin Kaynakları:** Haberlerin güvenilir ve doğru kaynaklardan elde edilmesi, haberin kalitesini belirleyen temel bir unsur olarak önemlidir. Gazeteciler, bilgiyi doğrulamak, farklı kaynaklardan bilgi toplamak ve tarafsız bir perspektifle haberleri sunmak için özen göstermelidirler.

- **Hızlı ve Güncel Sunum:** Haberlerin zamanında toplanması ve hızlı bir şekilde yayılması, haberin tazeliğini koruması ve okuyuculara en güncel bilgileri sağlaması açısından önemlidir. Haber üretim sürecinde hızlı bilgi toplama, doğrulama ve düzenleme süreçlerine dikkat edilmelidir.
- **Teknoloji ve Dijital Dönüşüm:** İnternet ve dijital teknolojiler, haber üretim sürecini etkileyen önemli unsurlardır. Bu teknolojilerin etkin bir şekilde kullanılması, haber toplama, düzenleme ve dağıtım süreçlerini kolaylaştırabilir ancak yanıltıcı bilgilerin önlenmesine dikkat edilmelidir.
- **Ekonomik ve Siyasi Etkiler:** Medya sahipliği, finansal kaynaklar ve siyasi baskılar gibi faktörler, haberlerin tarafsızlığını ve bağımsızlığını etkileyebilir. Haber kuruluşları, bu etkenleri minimize ederek doğru ve tarafsız haber sunumuna özen göstermelidirler.
- **Okuyucu Talepleri ve Beğenileri:** Haber üretim sürecinde, okuyucuların ilgi alanları, ihtiyaçları ve demografik özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Okuyucuların beklentilerini karşılayacak haber içerikleri ve sunumları şekillendirilmelidir.

Bu unsurlar, haber üretim sürecinin nitelikli ve etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi için dikkate alınması gereken önemli faktörlerdir. Doğru bilgi kaynaklarına dayanma, tarafsızlık, zamanında sunum, teknolojik uyum ve okuyucu odaklı yaklaşım, haberlerin kalitesini artırarak topluma değerli bilgiler sunmayı sağlar (Güz, 2005: 72).

Dijital Medya

Dijital medyanın günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmesi, iletişim kurma, bilgi tüketme ve dünyayla etkileşim şeklimizi kökten değiştirmiştir. Analog veya geleneksel medya türlerinin yerini dijital medya, sosyal medya, video platformları ve web siteleri gibi çeşitli platformlar almıştır. Teknolojik devrimle birlikte, bilgi ve eğlencenin hızlı bir şekilde yayılması sağlanmıştır (Toruk, 2008: 72).

Dijital medya, reklamverenler ve medya kuruluşları için izleyicilerle etkileşim kurma açısından yeni fırsatlar sunmuştur. Artık içerik tüketmek için gazetelere veya televizyona bağımlı olmaktan çıkmış, web siteleri, video platformları ve sosyal medya gibi farklı kanallar aracılığıyla içeriklere ulaşma imkanı artmıştır. Teknoloji sayesinde, iletişim ve çalışma süreçleri kolaylaşmış ve zaman kazandırır hale gelmiştir. Sosyal medya ise insanlar arasındaki iletişim şeklini değiştirmiştir ve daha geniş kitlelerle fikir paylaşımı yapmayı mümkün kılmıştır (Zengin, 2017: 25).

Ancak dijital medya ve teknolojinin kullanımı da bazı olumsuz etkilere sahiptir. Sürekli akıllı telefon kontrolü ve sosyal medya bağımlılığı, insanların gerçek hayattaki etkileşimlerini azaltabilir ve dikkat dağıtıcı olabilir (Başlar, 2013: 823).

Dijital medya, dijital gazetecilik ve kaynakların güvenilirliğini değerlendirme gibi yeni zorlukları da beraberinde getirmiştir. Doğruluk ihtiyacı ve web okuryazarlığı gibi konular önem

kazanmıştır. Dijital medyanın geleceği, bu yeni gerçeklerle uyum sağlama yeteneğimize bağlı olacaktır (Aaker, 2015: 140-141).

İnternet Gazeteciliği

İnternet gazeteciliği, haberlerin toplanma, üretilme ve yayılma süreçlerinde köklü değişiklikler yaratmıştır. Geleneksel sınırları ortadan kaldırarak, internet profesyonel olmayan haber yapımcılarına da bir platform sunarak haber toplama, üretme ve yayma süreçlerini demokratikleştirmiştir. İnternet aynı zamanda vatandaşların ve okuyucuların haber makaleleriyle ilgili tartışmalara katılmalarını sağlamış ve haberlere hızlı erişim imkanı sunmuştur (Uluç, 2003: 20).

Gazeteciler için, internetin sağladığı yeni olanaklar günlük uygulamaları değiştirmiştir. Araştırma, doğrulama ve kaynaklarla iletişim kurma gibi işlemler artık internet üzerinden kolayca gerçekleştirilebilmektedir. Gazetecilerin çalışmalarını çevrimiçi olarak yayınlama imkanı sayesinde haberlerin hızlı bir şekilde yayılması sağlanmıştır. Ancak internet, dijital gazetecilikte doğruluk ve güvenilirlik sorunlarını da beraberinde getirmiştir. Web okuryazarlığı ve kaynakların değerlendirilmesi için eleştirel düşünme, haber tüketicileri için önem kazanmıştır. Dijital gazetecilikte doğruluk ve güvenilirliğin sağlanması, gazetecilik tanımının değişmesi ve haberlerin güvenilirliğinin sorgulanması gibi yeni zorluklar ortaya çıkmıştır (Tokgöz, 2012: 89).

Sonuç olarak, internetin gazetecilik alanında önemli etkileri olmuştur. Gazetecilere yeni fırsatlar sunarken, beraberinde değişen gerçeklere uyum sağlamaları ve haberlerin doğruluğunu ve güvenilirliğini korumaları gerekmektedir. Haber tüketicileri için web okuryazarlığı ve kaynak değerlendirmesi önem taşımaktadır. Gazeteciliğin geleceği, internetin doğru bir şekilde kullanılması ve haber tüketicisi ve üreticilerinin bu yeni gerçeklere adapte olmalarıyla şekillenecektir (Kılıç ve Övür, 2019: 122).

Dijital Teknolojide Muhabirler ve Haber Üretimi

Dijital teknolojinin hızlı gelişimi, gazetecilik alanında önemli değişimlere neden olmuştur. Muhabirlerin rolü ve haber üretimi süreci dijital teknolojinin etkisiyle önemli ölçüde dönüşmüştür. Geleneksel gazetecilikte muhabirler, haberleri sahada araştırma yaparak, röportajlar yaparak ve kaynaklardan bilgi toplayarak hazırlarlardı. Ancak dijital teknoloji, muhabirlerin haberleri daha hızlı ve etkin bir şekilde üretmesine olanak tanımıştır. Akıllı telefonlar, taşınabilir kameralar ve diğer mobil cihazlar sayesinde muhabirler, anlık olarak haberleri çekip paylaşabilirler. Canlı yayınlar, sosyal medya hesapları ve anlık bildirimlerle, haberler daha hızlı bir şekilde okuyuculara ulaştırılabilir (Demirel, 2018: 828-830).

Dijital teknoloji aynı zamanda haber üretimi sürecini de kolaylaştırmaktadır. İnternet, muhabirlerin geniş bir bilgi kaynağına erişimini sağlar. Araştırma yapmak ve kaynaklara ulaşmak daha hızlı ve kolaydır. Veri gazeteciliği araçları, muhabirlerin büyük veri setlerini analiz ederek görsel grafikler ve infografikler oluşturmasını sağlar. Bu da haberleri daha

etkileyici ve anlaşılır hale getirir. Dijital teknoloji aynı zamanda muhabirlerin haberi farklı formatlarda sunmasına olanak sağlar. Yazılı haberlerin yanı sıra, video haberler, podcast'ler ve interaktif grafikler gibi farklı medya formatlarıyla da haberler sunulabilir. Bu, okuyucuların farklı tercihlere sahip olduğu ve haberleri farklı şekillerde tüketmek istediği günümüzde önemli bir avantaj sağlar (Küçüközyiğit, 2014: 11).

Ancak dijital teknolojinin getirdiği yeniliklerin yanı sıra, bazı zorluklar da vardır. Bilgi kirliliği, yanlış bilgilerin hızla yayılması gibi sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu nedenle muhabirlerin haber doğrulama becerileri ve dijital okuryazarlık konularında bilinçli olması büyük önem taşır. Haberlerin güvenilir kaynaklardan alınması ve doğruluğunun kontrol edilmesi, dijital çağda muhabirlerin sorumluluğudur. Sonuç olarak, dijital teknoloji muhabirlerin rolünü ve haber üretimi sürecini derinden etkilemiştir. Hızlı haber yayılımı, kaynaklara daha kolay erişim, farklı medya formatlarının kullanımı gibi avantajlar sağlamaktadır (Demirel, 2018: 831).

Ancak doğru bilgi sağlama, haberlerin objektifliğini ve güvenilirliğini koruma sorumluluğunu da beraberinde getirmektedir. Muhabirler, dijital çağın gerektirdiği şekilde kaynakları dikkatli bir şekilde doğrulamalı ve haberlerini tarafsız bir şekilde sunmalıdır. Bunun yanı sıra, etik kurallara uygun hareket etmek, gizlilik haklarına saygı göstermek ve haberlerin toplumsal etkisini gözetmek de önemlidir. Dijital teknolojinin haber üretimi sürecindeki etkisiyle birlikte, muhabirlerin yetenek ve beceri setleri de değişim göstermektedir. Teknolojiyi etkin bir şekilde kullanabilme, veri analizi yapabilme, görsel içerik oluşturma ve sosyal medya yönetimi gibi yetkinlikler, günümüz muhabirlerinin sahip olması gereken önemli özelliklerdir. Dijital teknolojinin sürekli olarak gelişmesiyle birlikte, muhabirlerin de kendilerini sürekli olarak güncellemeleri ve yeni trendleri takip etmeleri gerekmektedir (Çığ, 2010: 68).

Bununla birlikte, dijital teknolojinin etkisiyle haber üretimi süreci daha demokratik bir hale gelmiştir. Bireyler, sosyal medya ve diğer platformlar aracılığıyla haberleri paylaşabilir ve görüşlerini dile getirebilirler. Bu da çeşitlilik, çoğulculuk ve halk katılımı açısından önemli bir gelişmedir. Ancak, muhabirlerin bu bilgi akışını yönetme ve haber değerlendirme konusunda aktif bir rol üstlenmeleri gerekmektedir. Sonuç olarak, dijital teknoloji muhabirlerin rolünü ve haber üretimi sürecini köklü bir şekilde değiştirmiştir. Hızlı haber yayılımı, kaynaklara kolay erişim, farklı medya formatlarının kullanımı gibi avantajlarla birlikte doğruluk, tarafsızlık ve etik değerlere bağlılık gibi sorumlulukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, muhabirlerin dijital teknolojilere uyum sağlamaları ve gazetecilik değerlerine bağlı kalarak haberlerini üretmeleri büyük önem taşımaktadır (Tılıç, 1998: 82).

SONUÇ

Bu çalışma, yeni medyanın haber üretim sürecine etkilerini ve haber üretimindeki değişimleri incelemeyi hedeflemektedir. Araştırma, gazetecilik alanındaki profesyonellerin, haber kuruluşlarının ve okuyucuların bu değişimlere nasıl tepki verdiği ve yeni medya ortamında haber üretiminin nasıl gerçekleştiği üzerine odaklanmaktadır.

Yeni medya teknolojileri, haber üretim sürecinde büyük bir dönüşüm yaratmıştır. Geleneksel medya biçimlerine kıyasla, yeni medya platformları daha hızlı, daha erişilebilir ve daha etkileşimli bir haber akışı sunarak gazetecilik mesleğinin şekil ve işleyişinde önemli değişikliklere neden olmuştur. İnternetin ve sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla birlikte, haberlerin dağıtımı ve tüketimi büyük ölçüde dijital ortama kaymıştır.

Çalışmanın sonuçları, yeni medyanın haber üretim sürecine olan etkilerini açıkça ortaya koymaktadır. Yeni medya, haberlerin daha hızlı ve geniş kitlelere ulaşmasını sağlamış, haber kaynaklarının çeşitliliğini artırmış ve okuyucuların haberlere daha aktif katılımını teşvik etmiştir. Ancak, haberlerin doğruluk ve güvenilirlik sorunlarıyla karşı karşıya kalma riski de artmıştır. Bu nedenle, gazetecilerin dijital okuryazarlık becerilerini geliştirmeleri, doğru bilgi sağlama konusunda daha dikkatli olmaları ve çevrimiçi güvenlik konularında bilinçli olmaları son derece önemlidir.

Sonuç olarak, yeni medyanın haber üretim sürecine olan etkileri ve haber üretiminde yaşanan değişimler, gazetecilik mesleğinde önemli bir dönüşümü ifade etmektedir. Haber kuruluşları ve gazeteciler, teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek, kaliteli ve güvenilir haberler üretmeye odaklanmalıdır. Okuyucuların da dijital okuryazarlık ve çevrimiçi güvenlik konularında bilinçli olmaları önemlidir. Bu çalışma, gelecekteki araştırmaların bu alanda daha derinlemesine yapılmasına teşvik etmekte ve araştırmacılara ve uygulayıcılara yönelik tavsiyeler içermektedir.

KAYNAKÇA

- Aaker, D. (2015). *Markalama*. (2. Baskı). İstanbul: MediaCat.
- Alver, F. (2011). *Gazetecilik Bilimi ve Kuramları*. İstanbul: Kalkedon Yayınları.
- Asutay, H. (2009). "Elektronik Yazın Yeni Teknolojilerle Birlikte Yazın Dünyasında Ortaya Çıkan Yeni Yazınsal Tür ve Biçimler". *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 63-86.
- Başlar, G. (2013). *Yeni Medyanın Gelişimi ve Dijitalleşen Kapitalizm*. Akdeniz Üniversitesi XV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri, Antalya. 823-831.
- Binark, M. ve Löker, K. (2011), *Sivil Toplum Örgütleri İçin Bilişim Rehberi*. Ankara: STGM Yayınları.
- Büyüköztürk, S., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, S., & Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çığ, Ü. (2010). *Haberin Anlatı Yapısı: Modern Haber Metinlerinde Bilginin Örgütlenişi ve İşlevi*. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Demirel, S.D. (2018). *Dijital Medyada Haber Üretim Sürecinde Okuyucu Odaklılık*, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(55), 824-831.
- Girgin, A. (2002). *Haber Yazmak*. İstanbul: Der Yayınları.
- Gitelman, L. and Pingree G.B. (2003). What's new about new media? In L. Gitelman and G.B. Pingree (eds.) *New Media, 1740-1915*, Cambridge, MA: MIT Press, pp. xi-xxii.
- Güz, N. (2005). *Haberde Yönlendirme ve Kamuyou Araştırmaları*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Güz, N. (2018). "Media with Its News, Approaches and Fractions in the New Media Age", *Internationaler Verlag der Wissenschaften*. Berlin: Sage: 13-32.
- Karabulut, N. (2009). *Yeni Medya Teknolojileri ve Halkla İlişkiler*. İstanbul: Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu Yayını.
- Kılıç, O. ve Övür, A. (2019). *Türkiye’de Dijital Gazeteciliğe Geçiş: Habertürk Gazetesi Örneği*, *Yeni Medya Elektronik Dergi*, 3(2), 119-126.
- Kurt, H. (2014). "Gazetecilik Pratiği ve Sosyal Medya". *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(4), 821-835.
- Küçüközyiğit, U. (2014). *Haber Üretim Sürecinde ‘Haber Kararı’ ve Karar Aşamasında Öne Çıkan Faktörler*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Lievrouw, L. and Livingstone, S. (2002). "Introduction: the social shaping and consequences of ICTs," in L.A. Lievrouw and S. Livingstone (ed.), *Handbook of New Media*. CA: Sage.

Lister, M., J. Dovey, S. Giddens, I. Grant ve K. Kelly (2009), *New Media: A Critical Introduction*. Routledge, New York.

Pavlik, J. (2013). *Yeni Medya ve Gazetecilik* (M. Demir, B. Kalsın, Çev.). Ankara: Phoenix Yayınevi.

Poster, Mark. 1995. *The Second Media Age*. Cambridge: Polity Press.

Shoemaker, P. J. & Reese, S. D. (1996). *Mediating the message : theories of influences on mass media content*. Newyork: White Plains, N.Y.: Longman.

Tılıç, D. (1998). *Utaniyorum Ama Gazeteciyim*. İstanbul: İletişim Yayınları.

Tokgöz, O. (2012). *Temel Gazetecilik*. Ankara: İmge Kitapevi.

Toruk, İ. (2008). *Gutenberg'den Dijital Çağa Gazetecilik*. İstanbul: Literatürk.

Törenli, N. (2005). *Yeni Medya, Yeni İletişim Ortamı*. Ankara: Bilim ve Sanat.

Uluç, G. (2003). *Küreselleşen Medya: İktidar ve Mücadele Alanı. Olanaklar-Sorunlar-Tartışmalar*. İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayınevi.

Werner J. S., James W. T.. (1994). *İletişim Kuramları: Kökenleri, Yöntemleri Ve Kitle İletişim Araçlarında Kullanımları*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Seçkin Yayıncılık*, Ankara.

Zengin, A. M. (2017). *Sosyal Medyada Marka İletişimi*. Konya: Literatürk Academia.